

Joseph et Juda: deux personnages emblématiques de la Thora

Peter von Cornelius, *Joseph reconnu par ses frères*, 1816-1818.
Fresque a tempera. Alte Nationalgalerie, Berlin.

משלי פרק י פסוק כה

כְּעֹבֹר סוּפָה וְאִין קָשַׁע וְצַדִּיק יִסּוּד
עוֹלָם:

תלמוד בבלי מסכת יומא דף לח עמוד ב

ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן:
אפילו בשביל צדיק אחד העולם
מתקיים, שנאמר (משלי י) וצדיק יסוד
עולם.

Proverbes, chapitre 10, verset 25

L'ouragan passé, le mécréant n'est plus ; mais le juste est le fondement du monde.

Talmud Bavli, traité Yoma, page 38B

Rabbi Haya enseigne au nom de Rabbi Yohanan : même pour un seul juste, le monde continue d'exister, car il est dit « *et le juste est le fondement du monde* ».

תהלים פרק קיד

(ב) הִיְתָה יְהוּדָה לְקֹדֶשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלוֹתָיו:

▪ רד"ק תהלים פרק קיד פסוק ב

היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו, המ"ם בפת"ח. אמר כי כשיצאו ישראל ממצרים לקחם האל יתברך בחלקו והיתה יהודה לקדשו, שלקחם מעם טמא והיה גוי קדוש, וישראל ממשלותיו, שלא היו בממשלת מצרים אלא בממשלתו. והיתה ממסלה וממלכה בפני עצמה, לא ברשות אחר אלא ברשות האל יתברך, וכן אמר להם כשיצאו ממצרים (שמות יט, ו): ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, כלומר תהיו ממלכה בפני עצמה, ותהיו לי כהנים ומשרתים, לא עבדים לעם אחר, ותהיו לי גוי קדוש, נבדלים מטומאת העמים. ומה שאמר יהודה וישראל, כי מעת צאתם ממצרים היה יהודה לראש, ונוסע ראשונה, כברכת יעקב אביהם שברכו (בראשית מט, ח): יהודה אתה יודוך אחיך, גם אמרו (סוטה לז, א) כי יהודה נכנס בים ראשונה, כי היו ישראל יראים ליכנס בים, ועמד נחשון נשיא שבט יהודה וקפץ בים תחילה, ואחריו שבטו, ואחריו כל ישראל. לפיכך אמר יהודה לקדשו, כי הוא קידש שם האל יתברך בקרב כל ישראל:

Psaumes 114, verset 2

Juda devint Son sanctuaire, et Israël son domaine.

▪ Commentaire du Radak

Juda devint Son sanctuaire : Quand les enfants d'Israël sont sortis d'Égypte, Dieu les prit et *Juda devint son sanctuaire*; c'est-à-dire qu'il les a pris d'un peuple impur pour en faire une nation sainte. *Et Israël son domaine*, signifie qu'il ne sera plus sous la domination égyptienne, mais sera une Nation et une royauté à part entière, non pas entre les mains d'un autre peuple, mais seulement entre celles de Dieu. Ainsi leur a-t-il parlé quand ils sont sortis d'Égypte « *Vous serez une nation de prêtre et un peuple saint* ». Et la différence entre Juda et Israël est due au fait que Juda était à la tête des tribus en sortant d'Égypte comme la bénédiction qu'il reçut de son père « *Juda, toi, tes frères te reconnaîtront* ». Il est marqué également dans le traité de Sota (32a) que la tribu de Juda rentra en première dans la mer, car le peuple avait peur de le faire. Et Nahchon, chef de la tribu de Juda se leva et plongea en premier. Sa tribu lui suivit, puis ce fut au tour de tout le peuple. C'est pour cela qu'il est marqué « *Juda sera son sanctuaire* » car c'est lui-même qui s'est sanctifié au milieu de tout Israël.